

זידין פֿרשֶׁת נֹחַ, א-ת

ידע כללי על פרשת השבוע (בעיקר על פי הפשט ולפעמים קצת מעבר)

- א** באיזה יחידות מידה הגיעו הוראות ההרכבה לתיבת נח? [רמז: במידות ימינו כל יחידה שווה 45.6 ס"מ]
- ב** ביטוי מליצי להסכם ארוך טווח או נצחי. זהו ייעודה של הקשת בענן בקשר שבין אלוהים לבין כל נפש חיה (2 מילים)
- ג** שמו של העץ שהוא חומר הגלם לתיבה שנח מצווה להקים. אין וודאות סופית באיזה עץ מדובר.
- ד** השלימו את המילה שלפי המדרש ופרשנים 'מצמצת' את צדיקותו של נח באופן יחסי: נח איש צדיק תמים הָיָה בְּ...
חלק מתיאור המים מיד לאחר שהמבול פסק. בשפה עכשווית, ביטוי הקשור לתנועה לשני הכיוונים;
לדוגמא, כשאני קונה כרטיס אוטובוס, רכבת או מטוס שחוזר לנקודת ההתחלה, אני קונה כרטיס .... (2 מילים)
- ו** איזה ביטוי מהפרשה חוזר פעמיים כדי להמחיש את הציות של נח לציווי הקב"ה להתארגנות לקראת המבול?
(1) וְזֶה אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה (2) וַיַּעַשׂ נֹחַ (3) וַיֵּצֵא נֹחַ (4) וַיִּיקַח נֹחַ
- ז** איזה עץ בפרשה זוכה שהעלה שלו יסמן שניתן לרדת לקרקע? [רמז: בהמשך ענף מהעץ מסמל שלום]
- זז** בתחילת הפרשה, במה 'מתמלאת הארץ'? [רמז1: גם בעזה. רמז 2: מילה נרדפת לשוד או גזל]
- ט** מילה נרדפת לעלה בודד. נזכרת בהקשר למה שפי היונה.
- י** שמו של אחד מבניו של נח ושמו של אחד מנכדיו (2 השמות מתחילות ב-י') [רמז: שם הנכד מייצג את התרבות ההלניסטית]
- כ** שמותיהם של בנו הבכור והצעיר של חם (2 השמות מתחילות ב-כ') [רמז1: לפי ספר במדבר, משה מתחתן עם אישה יוצאת הממלכה שאותו הבן הבכור ייסד. רמז2: השם של הצעיר הוא גם השם של ארץ ישראל לפני כיבושה על ידי בני ישראל]
- ל** מופיע באותו פסוק ביחיד וברבים. [רמז: בעזרתו ניסו לבנות את מגדל בבל. עצם קשה המשמש לבניין]
- מ** לפי חז"ל, לאחר המבול, חלק מהברית עם נח ומשפחתו, כולל שבע ... [רמז: מיועד למי שאינם יהודים ועל שם בני נח]
- נ** כיצד מכונה קבוצה של מוזמנים אנושיים לתיבה (ושורדים של המבול) שלא מוזכרים בשם הפרטי אלא רק בייחוס שלהם? אנו רק יכולים להניח שהיו 3 מהן, אך אולי היו יותר. (2 מילים)
- ס** איזה מהשמות הבאים אינו שמו של אחד מבני כוש? (1) סָבָא (2) סַבְתָּה (3) סַבְתָּכָא (4) סַפִּיר
- ע** בסוף המבול, איזה ציפור נשלחת, לפני היונה, לחפש יבשה?
- פ** מהו שמה של הדמות שקיבלה את שמה פִּי בְּקִמּוֹ נִפְלְגָה הָאָרֶץ?
- צ** כדימוי, מסמל סובלנות ופתיחות. מילה נרדפת לחלון קטן או פתח בגג להכנסת אור.
- ק** תופעת טבע אופטית שמסמלת את הברית שכרת האל עם בני האדם לאחר המבול. כיום היא גם מייצגת סבלנות וקבלת האחר.
- ר** השלימו את ההצהרה של אלוהים (לאחר המבול) שיש בה השלמה עם אופיו המורכב של האדם: יֵצֵר לֵב הָאָדָם ... (2 מילים)
- ש** השלימו את הציטוט מהפרשה שממנו התקבל תיאור למי שהתפרסם (או מעוניין להתפרסם): נַעֲשֶׂה-לָנוּ...
[רמז: זהו גם שמו של אחד מבניו של נח]
- ת** מילה נרדפת למי שחי שנים רבות. שמו של מי ששאף להעביר את משפחתו מאור כשדים לכנען, אך מת בחרן.

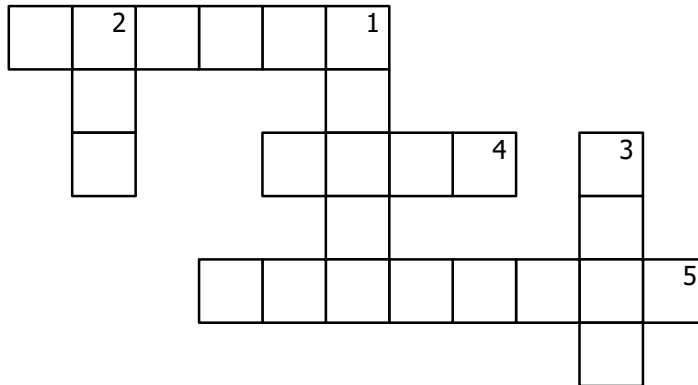
זידין פֿרשֿתֿ נֶזֶח, א-ת

ידע כללי על פרשת השבוע (בעיקר על פי הפשט ולפעמים קצת מעבר)

תשבץ היגיון לפרשת נזח

הוכן ע"י (מ)חבר אנונימי

(תשובות בכתיב מלא)

מאונך

1. נתקומם נגד צייד (5)

2. תואר או נפש בכור (3)

3. יורד מהשמיים ממה שנמצא בפינת המסר (4)

מאוזן

1. כל הנושם שחי בקערה מחוררת (3,3)

4. 200 בלחץ ללא ילדים (4)

5. גודל יצור ים במזרח הקדום (5,3)

שאלות מקראיות

שאלות שנשאלות במהלך הפרשה

1. הקלו המים מעל פני האדמה? (בראשית ח' 8)

הפסוק המלא: וַיִּשְׁלַח אֶת-הַיּוֹנָה, מֵאֵתוֹ לְרֹאוֹת הַקְּלוֹ הַמַּיִם מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה.

מי השואלת בציטוט: נח / המספר.ת.

למי מופנית השאלה בציטוט: שאלה עצמית / יונה

זידין פֿרשֿת נֶזח, א-ת

ידע כללי על פרשת השבוע (בעיקר על פי הפשט ולפעמים קצת מעבר)

תשובות

א	אמה (בראשית ו' 15)	כ	כוש, כנען (בראשית י' 6 ופסוקים נוספים)
ב	ברית עולם (בראשית ט' 16)	ל	לְבָנָה, לְבָנִים (בראשית י"א 3)
ג	גופר (בראשית ו' 14)	מ	מצוות בני נח (בראשית ט' 7-1),
ד	דִרְתָיו (בראשית ו' 9)		בתלמוד הבבלי במסכת סנהדרין, דף נ"ו, עמוד א'
ה	הלוך ושוב (בראשית ח' 3)	נ	נְשֵי-בָנָיו (בראשית ז' 7 ופסוקים נוספים)
ו	וַיַּעַשׂ נֶחֱ (בראשית ו' 22, ז' 5)	ס	סְפִיר (בראשית י' 7)
ז	זית (בראשית ח' 11)	ע	עורב (בראשית ח' 7)
ח	חמס (בראשית ו' 11)	פ	פֶלֶג (בראשית י' 25)
ט	טָרַף (בראשית ח' 11)	צ	צוהר (בראשית ו' 16)
י	יפת / יוון (בראשית ו', 10 ופסוקים רבים נוספים / י' 2 ופסוקים נוספים)	ק	קשת (בראשית ט' 12-17)
		ר	רַע מְנַעֲרָיו (בראשית ח' 21)
		ש	שם (בראשית י"א 4)
		ת	תרח (בראשית י"א 3-24)

תשובות לתשבץ

1. נפש חיה (מאוזן)
- נמרוד (מאונך)
2. יפת
3. מבול
4. עקרה
5. אור כשדים

זיכרון פרשת נח, א-ת

ידע כללי על פרשת השבוע (בעיקר על פי הפשט ולפעמים קצת מעבר)

מקום בפרשה

נכתב ע"י אלירן קיסר – מורה דרך ואוהב תנ"ך

(הר) אררט

בתשרי נחה התיבה על הרי אררט

"וַתִּנַּח הַתֵּבָה בַּחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּשִׁבְעָה-עָשָׂר יוֹם לַחֹדֶשׁ עַל הַר אֲרָרַט" (בראשית ח', 7)

כלומר בימי חול המועד סוכות של ימינו.

אררט מוזכרת עוד 3 פעמים במקרא:

בירמיהו נ' 27 נאמר:

"שְׂאוּ-נֶגֶס בְּאֶרֶץ תִּקְעוּ שׁוֹפָר בְּגוֹיִם קִדְּשׁוּ עֲלֵיהֶם גּוֹיִם הַשְׁמִיעוּ עֲלֵיהֶם מַמְלָכוֹת אֲרָרַט מִי וְאֲשַׁכְּנֶנּוּ

פִּקְדוֹ עֲלֵיהֶם טַפְסֹר הַעֲלִי-סוֹס כְּגֵלֶק סִמְר"

הנביא ירמיהו מתאר את אחריתה של בבל לאחר כל הרעה אשר עשתה בציון. כלומר ממלכות של ברברים הסמוכות לבבל יפלו ויחריבוה. אולי יש כאן עוד רמז על מיקומם של הרי אררט.

במלכים ב' י' 37 וישעיהו ל' 38 (הטקסט כמעט זהה לחלוטין)

"וַיְהִי הוּא מִשְׁמַתָּה בַּיַּת הַסֶּדֶק אֲלֵהֶיךָ וְאֲדַבְרֶמְלֶךָ וְשָׂרְאָצַר [בְּנִי] הִקְהָה בְּתָרְבַּת וְהִמָּה נִמְלְטוּ אֲרָרַט וְיִמְלֶךָ אֲסַר-חֶדְוָן בְּנֵי תַחְתֵּי." "

הסיפור במלכים ובישעיהו על אררט מכילים אירוע היסטורי של הפיכה פוליטית. סנחריב אשר נכשל במסעו, ולא הצליח לכבוש את ירושלים, חוזר לנינווה ובא להתפלל (או מבצע פולחן אחר) לאל נסרוך. בעודו מתפלל, בניו שלו, הורגים את אביהם ובורחים לארץ אררט. אשר הייתה ממלכה עצמאית מחוץ לשלטון האימפריה האשורית. בתוך אחיהם האחר אסר-חדן הופך למלך האשורי במקום אביו. מכאן אפשר, להבין לכאורה, כי הרי אררט לא רחוקים ממלכת אשור.

בספר הזוהר: רבי חנינא ורבי יוסי היו הולכים בדרך. פגשו פאוזתם הרי אררט. ראו רשומים בקיעים בדרך ושימוי מימי המבול

הרי אררט מוזכרים בספר הזוהר נח י' 7) כאשר רבי חייא ורבי יוסי רואים בקעים מימי המבול, אותם הניח הקב"ה לדורי דורות, כדי זכור את חטאי אנשי המבול.

בשולחן ערוך (אורח חיים רכ"ח) רבי יהודה אומר: הרואה את הים הגדול אומר: ברוך שעשה את הים הגדול... והרי אררט וכדומה, ונהרות גם. שולחן ערוך מתייחס אל הרי אררט כמקום ידוע כמו הים הגדול הוא ים תיכון, שיש לברך ברוך שעשה...

*****

בעולם, מוכר הרי אררט כהר געש על הגבול בין טורקיה לארמניה. ההר בעל שתי פסגות: פסגת ההר הגבוהה יותר מגיעה ל-5137 מטרים, שמה הפסגה "מסיס". השניה הקרויה אררט הקטן 3896 ושמה "סיס". הפסגה הגבוהה של ההר, למרות היותה מכוסה שלט מתפרצת לה מדי כמה מאות שנים, ב-1840- ארעה ההתפרצות האחרונה.

אררט הייתה ממלכה ידועה בשנים 900-600 לפנה"ס נלחמה בהצלחה יחסית בממלכת אשור על השליטה בצפון סוריה. כאמור לעיל, בספר מלכים, לשם ברחו בני סנחריב רוצחי אביהם.

במאה ה-3 לפני הספירה, כובש אלכסנדר הגדול את האזור לרבות הרי אררט, שם אחר כך מוקמת הממלכה הארמנית בשנת 198 לפנה"ס.

בהמשך טריאנוס יכבוש את ההרים לתקופה קצרה אך בסוף התהליך, הרי אררט יהיו חלק מהאימפריה הביזנטית.

בתחילת המאה ה-9 חוזרים הארמנים לשלוט בהרי אררט, אך שוב לאחר 25 שנים, הביזנטים ישלטו על ההרים הללו. בהמשך החליף האזור ידיים בין סלג'וקים הגיאורגים עד לכיבוש העותמני, עד המאה ה-20.

לאחר מלחמת העולם הראשונה הרי אררט חוזרים לארמנים תחת שלטון ברה"מ, אך אזור הקווקז חולק בין טורקיה לברה"מ, והרי אררט נשארו בידי הטורקים, למגינת לבם של הארמנים.

היכן אם כן, נמצאה תיבת נוח על הרי אררט?

המסורת היהודית מזהה את ההר בטורי קרדוניא.

ותנח התיבה על הרי אררט ועל זה אמר טורי קרדוניא. תרגום של הרי אררט (עץ יוסף על בראשית רבה ל"ג:ד'ג') כלומר, רכסי ההרים בין טורקיה לארמניה.

בגמרא מסופר כי סנחריב מצא דף מתיבת נוח והשתחוה לו. אֲשַׁפֵּחַ דָּפָא מְתִיבוּתָא דְנִחַ (סנהדרין צ"ו)

מרקו פולו הנוסע האיטלקי מתאר כי ראה את תיבת נוח בלי להבין את פשר מיקומה.

במאה 19 אורגנה משלחת בראשות ג. פארוט להרי אררט לחפש את התיבה, אולם אף משלחת לא הצליחה למצוא את שרידי התיבה. החוקר האמריקאי רון וואיט גילה כי במישורי הסחף בולט סלע באורך של 157 מטרים ורוחב של 26 מטרים, ככתוב בספר בראשית: וְשָׁלוֹשׁ מְאוֹת אַמָּה אֹרְכָהּ הַתֵּבָה, חֲמִשִּׁים אַמָּה רָחְבָּהּ. הספינה כוסתה בלבה ולכן נשמרה וקפאה בהיסטוריה.

* נתגלה חומר אורגני שתוארך, באמצעות פחמן 14, לתקופה של לפני 4800 שנה – מתאים לימי המבול.

* נתגלה זפת כפי שתואר בבראשית: "וְהָיָה חֲמִשִּׁים אַמָּה מְבִיטָה וּמְחוּץ בְּכֹפֶרֶת 16" "

* בבדיקה של גילוי מתכות מצאו שקו הנוצר מחיבור נקודות מתכת יוצר צורה שלספינה

* בקרבת הספינה, המצויה בסביבה יבשתית, נמצאו מאובנים של בעלי חיים ימיים.

בדו"ח המעבדה של החוקרים הללו, נכתב: "אין ספק שמדובר במעשה ידי אדם, ולא יכול להיות תופעה גיאולוגית טבעית" האם זו אכן, תיבת נוח? האם זהו הרי אררט?

אולי .... ייתכן.. אבל מבחינה מדעית, כנראה שלעולם לא נדע.